

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZEPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szm.	Felelős szerkesztő: Dr. ROSKA MIKLÓS. Kiadó: PAPP GYÖRGY.	Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete hová a hirdetési díjak küldendők. Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyílttér sora 50 fillér.
-------------------------------------	--	---

Az akna.

Irta: **Gothard Sándor** orsz. képviselő.

Mikor Deák Ferencz, 1867-ben a kiegyezést megcsinálta, valószínűleg a nagy természet háztartásának törvényeiből a symbiosis, az együttélés törvénye lebegett a haza bölcse szemei előtt.

Ezen természettörvény szerint két különböző faj egyedei egyesülnek azért, hogy a létért való küzdelem nagy harcában egymással szövetkezve, közösen, egyesült erővel inkább megküzdhessenek a létezésüket fenyegető erőkkal és ellentállásokkal, mintha életüket teljesen önállóan és egyedül folytathák. Ez a természeti jelenség a symbiosis, melynek jellegzetes jellemvonása az, hogy a benne élő és szövetkezett két egyén együtt él, közösen él, a nélkül, hogy fajilag össze tartoznék, és a nélkül, hogy közös életfentartási törekvésében egymásnak kárára volna.

1867 óta sajnos 32 évi tapasztalat megmutatta, hogy az a viszony, melyet mi Ausztriával fentartunk, nem symbiosis, nem együttélés, hanem kifejezetten a természet világából vett másik törvény képmása, az élősködés, parazitizmus. Az élősködés természettörvénye szerint az egyik faj rá van telepelve a másikra, és annak rovására él, fejlődik és erősödik. A szenvedő alanyt ebben a kellemetlen viszonyban „gazdaegyén-

nek“, a ráragadt és gazda rovására élősködő, fejlődő fajt parazitának nevezik. És a természet törvénye az, hogy a parazita soha sem válik a gazdaalany előnyére, hanem mindig annak kárára, lassu kiélésére vezet. És a gazdaalany bármely lassan, bármely észrevétlenül napról-napra gyengül, sorvad, míg végül, ha élősködőjétől nem menekülhet, akkor elpusztul bele.

Éppen ezért künn a szabad természetben minden parazitát tartó gazdaalany igyekszik rettetetes vendégétől, a parazitától menekülni, és a létfentartás természetes ösztöne alapján, a létérti küzdelemben mindent elkövet, hogy parazitájától szabaduljon. És e törvény alól a földteke háztartásának életében nincsen kivétel.

Deák Ferencz nem gondolta és nem láthatta előre, hogy a kiegyezésben megkötött együttélés Ausztriával nem symbiosis, hanem parasitizmus, és sajnos mi magyarok vagyunk a szenvedő gazdaalany, melyet az élősködő napról-napra sorvaszt.

Pedig ez oly természetes, de most már megdönthetlen igazság is, melyet csak a vak nem lát, vagy az, aki látószemeivel látni egyáltalán nem akar. Ennek természetes okait akarom csak röviden felfejteni.

A monarchia, mint ilyen államközösség, a külállamokkal szemben védvamos politikát folytat, tehát iparát, közgazdasági életét vámsorompókkal védelmezi.

Ellenben a két állam egymás között szabadkereskedelmi politikát folytat, vagyis a két önálló államot egymás között vámkorlátok nem határolják, tehát szabadkereskedelmi politika gyakorlati alapján állanak. Ez a szerencsétlen helyzet öli meg közgazdaságilag az iparilag fejletlenebb és gyengébb államot. Természetes, ha én, mint a közgazdasági élet egyede, a nagy világgal szemben el vagyok zárva vámsorompókkal, és nem élvezhetem a világipar óriási versenyének és olcsóbbító folyamatának előnyeit kifelé, mert hiszen a legműveltebb világ pompás és olcsó iparczikkeitől és azok olcsó bevásárolhatásától vámsorompók választanak el, akkor én drágáért vásárolok. Ellenben rám van szabadítva egy velem egyasztalról élő ország, mely ország ipara gazdagabb, erősebb, mint az enyém, akkor én kifelé elestem a szabadkereskedelem hatalmas világversenye által nyújtott előnyöktől, ellenben befelé beleestem a szabadkereskedelem farkasvermébe, mert a nálamnál hatalmasabb erejű iparral bíró és hasonlithatatlanul töke-erősebb ország, agyon nyom a maga szabadkereskedelmével, melyet vámsorompó nélkül gyakorol, és agyon nyom tökegazdagságával is, ahogy agyon nyomja az uzsorás az adóst; mely viszonyban a töke nem áldás többé, és a pénz nem hatalom, hanem egyszerű szivattyu, mely kamat alakjában szivja fel vérünket és természetes életnedvünk minden keringő folyadékát.

TÁRCZA.

„És ha hallgat a cigány . . .“

Dal.

Irta: **Bertha Imre.**

Zenéjét szerző: **Fucik Gyula.*)**

I.

Az életem legszebbik pillanatát
A lelkembe zártam belé,
A mikor a szerelem fuvallatát,
Az én szívem megérezé :
Az első bál tündéri fényözönén
Ott láttam meg először őt.
Egy-két forduló s szívem nem volt enyém
Őt perczelzel ép éjféli előtt
Őt perczelzel ép éjféli előtt.
A szívem megremegett rá
Mikor fülemből dudolák :

Lágy zenének hangja száll,
Rózsák illat árad.
Égő ajkam csókra vár,
Hadd csókoljam a szájad.
Mig a nóták szólnak babám
Jöjj karomba zárlak.
És ha hallgat a cigány,
Betöltjük a pauzákat,
Csókkal a pauzákat.

*) E bájos és szívekbe lopódzó dal a főváros legújabb dal-szenzációja. Szövegét olvasóink érdeklődése folytán leközzöljük. Zenéje minden zene- és könyvkereskedésben megrendelhető.

II.

Pár nap múlva megkérte a kezemet
S én boldogan mondtam igent.
Ő forrón megcsókolta szám s szememet
És rögtön a mamához ment.
Majd mikor letérdeltünk a pap előtt,
Úgy felragyogott a szemünk
Őt perczelzel éppen tizenkettő előtt,
A szép dalon járt az eszünk
A szép dalon járt az eszünk.
S az ég is lemosolygott ránk
Mikor némán így dudolánk :

Lágy zenének hangja száll,
Rózsák illat árad.
Égő ajkam csókra vár,
Hadd csókoljam a szájad.
Mig a nóták szólnak babám
Jöjj karomba zárlak.
És ha hallgat a cigány,
Betöltjük a pauzákat,
Csókkal a pauzákat.

A bányászat és kohászat palotájában.

(Mines and Metallurgy.)

A „Gyulafehérvári Hirlap“ számára írta: **Vértesi Károly.**

(Vége.*)

Nagyon gazdagok az Unio nyugati államai ásvány-országi kincsekben, leggazdagabbak az egész világon. Kizsákmányolják a föld titokzatos belsejét, mélyét. Az 1900. évben az Unionnak egy milliárd dollárt hozott a

* Az első közlemény lapunk folyó évi 6. számában, a „Csarnok“ rovatban jelent meg.

bányászat. Az utolsó évtizedben, a föld összes vastermékének előállításában 36%-kal szerepelnek az amerikaiak, aczéiban 42%-kal, rézben 55%-kal, szénben 33%-kal.

Szép és jó, de jaj annak a szegény istenteremtésnek, akit a sors bányásznak jelölt ki s a föld alá bujtat ásványt kifejteni. A kenyérért halállal játszik. A legerősebb férfi is ellankad a nehéz munkában, elsatnyul, idő előtt mulik ki az árnyékvilágból. Napsugár kell a szerves életnek, embernek, növénynek. Látjuk itt képeken, milyen a bánya méhe, milyen nehéz munka a kődarabolás, hasítás, milyen fáradságos a fémek feldolgozása. A vasöntés olvasztó kemencéinek a melege, hánynak veszi el a szeme világát! A bányalég robbanása, hánynak szedi életét! Eszembe jutnak ezek a dolgok, mikor Tiffany-nak drágakő gyűjteményét látom a különféle ásványszínekben, a szép drágakövekben.

Magyarországi savanyúvizeket — erdélyiesen szólva borvizeket — látok nagy számban, a nagy hőségben megkivánom a borvizes bort, rövidesen: fröcscsöt. Papiros ruhájukról könnyen lehet felismerni az ásványvizeket. Tudjuk, hogy kiaknázhatatlanul kavarognak a bércecs hazánk talaján termett savanyú vizek. Kár, hogy a fogyasztás rovására, drágán a vendéglős asztalára.

Vajha az amerikaiak sorra izlelnék ásványvizeinket, bizonyára nagyobb kivitelünk lenne belőlük, mert kitűnőek. Legnagyobb tért hódít a Saxlehner keserűvize, mert van reklámja, New-York kereskedéseiben is árulják, Üniádni-nak ejtven a Hunyadi.

Egy nagy Vulcán, vasember ötlik a szemembe, 50 méter magas vasszobor. Kalapáló dologban van ábrázolva a hosszú, nagy legény. Titáni alkotás valóban az

Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ. Budapest, V., Báthory-u. 5.
főlerakata GYULAFEHÉRVÁROTT
Kőbányai részvényserfőződe főraktára cégnél.

— Állandóan raktáron vannak és árusíttatnak azonnali palackcsere mellett: —

Borszéki főkut	Bohóti	Hebe
Borszéki Kossuth-kut	Előpataki	Kászón-Jakabfalvi
B-széki Boldizsár-kut	F.-Rákosi Mária	Kászón-Salutaris
Bodoki Matild	Fehérkői	Répati
Baross	Glória	Székely-Selters
Borhegyi	Horgász — Hankó	Stojkai

E szerencsétlen viszony folytán, melyet az 1867. teremtet meg, mi gyarmatállam lettünk, a társ Ausztria nyomorult gyarmata. De még milyen gyarmat?

Angliának, Németországnak, Franciaországnak stb. a maguk gyarmatai milliárdokat emésztene meg, mert fenn kell miattuk tartani legalább is a velük való forgalom, kereskedelem és közlekedés eszközeit, és ezeket az eszközöket megfelelő hajóhadakkal őrizni is kell. Nálunk, a mi gyarmatviszonyunkban ez a teher nincsen, mi magunk tartjuk fenn közlekedésünknek, e lecsapoló szivattyuknak összes terheit, költségeit. Fizetjük közlekedési eszközeink és forgalmi eszközeink összes megteremtési és fentartási költségeit, vasutat, póstát, közutakat stb., hogy azokon az idegen iparáru, mely a mi iparunk vesztére tör, ránk nézve ingyen, a mi költségünkre és terhünkre besétálhasson a consum területre. Mi a saját terhünkre és költségünkre vagyunk Ausztria gyarmatállama, és ebben a szerencsétlen helyzetben a világ egyik más állama sincsen.

Az erősebb iparu Ausztria mellett a mi iparunk nem fejlődhetik, hanem igen természetesen a két állam közt fenálló szabadkereskedelem folytán, Ausztria ipartermékeinek behozatala a népesség szaporodásával, és igényeinek növekedésével évről-évre nagyobb lesz, mi pedig milliárdot meghaladó idegenbe kifizetett tőkével leszünk progressive szegényebbek. No és ez a viszony nem együttélés, nem symbiosis, hanem kifejezetten élősködés, hol a szenvedő gazda mi vagyunk.

Természetes, hogy e szerencsétlen viszonyon csak az segíthet, ha a parasitát lerázhadjuk magunkról és attól menekülni igyekszünk.

Ennek csak egy módja van: A z ö n á l l ó g a z d a s á g i b e r e n d e z k e d é s. M é g p e d i g ö n á l l ó b a n k é s a v á m s o r o m p ó.

Természetes, amint mi gazdasági életünk önállóságához jutunk, a természetes fejlődés

egész kiállítás. Lóth szobra sóból, Mefisztó-é kénből. Ezeknél azonban érdekesebb az öt tonna súlyu aranytömb, legnagyobb amit valaha találtak. Nagy vagyon.

Minden a földszinten van, jó az áttekintés. Ami ide tartozik még, földalatti vasutal van összeköttetésben. Ha felülünk a kocsi, bányába jutunk, ahová nem jutnak el a nap sugarai. Aláfúrtak a föld gyomrába. Gyakorlatilag látjuk az arany, ólom, réz és szén kiaknázását, az elraktározott meleget. Itt szénporos emberek lapátolnak, ott kőolaj bugyog, amott hasítják az érczet rejtő kősziklát.

Az amerikai élelmesség egy vendéglőt varázsolt oda, ennek a falai szénből vannak, bányalámpák terjesztik a világosságot, a kiszolgálók bányász öltözetben vannak, szóval, érdekes.

A bányászati eszközök, furó gépek, a bányavilágítás, a biztosítási előkészületek, a forgalmi eszközök, az érzémosáshoz, a kövek feldolgozásához szükséges minden eszköz szemünk elé kerül ebben a bányászati nagy palotában.

Látjuk a sok ásványt, a drágakőtől az utcák burkolatainak az anyagáig. Élénk, csillogó színekben látjuk azokat; a hány színt a föld kigondolt, az mind meg van itt. Arany, ezüst, só, agyag, égő anyag, ki győzné elszámolni a föld gazdagságát. Arany, az a bálványozott ásvány, melyből Mózes borjuja készült, az a bűvszer, csábító anyag, melyért az emberek annyi sok jót és rosszat követnek el, hosszan futó vastag ereken van meg, csak kiszedni kell, olvasztani, formába önteni, hogy kevés kivétellel mindent kapjunk érte, mindent veszhessünk miatta, életet, becsületet. A világon sehol

óriási fellendülésében oly arányban, amint mi gyorsan és rohamlépéssel fogunk erősödni, éppen olyan mértékben, ahogy mi fejlődünk, fog visszafejlődni, gyengülni Ausztria, mint ahogy visszaesik a bőséges emlőtől elválasztott pufók csecsemő. És ez az, ami Ausztriának fáj, és ezért nem akarja megadni soha sem a mi fejlődésünk eszközeit, a mi gazdasági és politikai függetlenségünket. Ezt előbb-utóbb úgy kell kivívni, kiküzdeni, mert az ölünkbe hullani nem fog soha.

A tételes törvény adta kezünkbe a fegyvert, hogy a bankközösségből 1911. évben szabadulhatunk. A vámközösségtől pedig 1917-ben menekülhetünk csak. A magyar nemzet közgazdasági életének évezredes történelmében világraszóló két forduló pont ez. Mentül közelebb jutunk hozzá, Ausztria annál nagyobb erővel, erőszakkal és cselvetéssel fog ellene küzdeni, és úgy látszik sajnos, ellenünk lesz mindig az Ausztria érdekeit védő császári akarat is.

Vármegyei régészeti egyletünk.

II.

Lapunk előző közleményében ismertettük még pedig számszerű adatokban az egyesületi múzeum gyűjteményeinek 1908. évi gyarapodását. Lássuk már most, hogy mekkorára lett ezen szaporodásokkal együtt a múzeum? Erről tájékoztatni fog bennünket a g y ű j t e m é n y e k t ö r z s a n y a g á n a k á l l o m á n y a, mely az 1908. év végén a következőket tartalmazta:

A k ö n y v t á r b a n v o l t: a) könyvek (önálló kötetek és füzetek, folyóiratok, füzetes vállalatok) 3342 drb, b) hírlapok (évfolyamok kötetei és egyes hírlapszámok) 26 drb, c) apró nyomtatványok 13 drb, d) térképek 1 drb, e) kéziratok 2 drb, f) oklevelek és egyéb iratok, emlékek 5 drb, g) egyéb könyvtári anyag (rajzok, metszetek, fényképek, hasonmások) 299 drb. Összesen 3688 drb. Gyarapodás az előző évi állapottal szemben: 171 drb.

A r é g i s é g t á r b a n v o l t: a) őskori régiség 5903 drb, b) római régiség 3253 drb, c) középkor és újabbkori régiség 866 drb, d) érmek és pénzjegyek

sincs annyi arany, ezüst, vas, szén és földolaj,*) mint az Egyesült Államokban.

Az újkori bölcsek kövének, a tudományos köröket foglalkoztató titokteljes radiumnak a kisugárzó erejével való próbákat mutatják be egy helyen. Nagyon érdekes. Fényt, villamosságot és meleget varázsolnak ki a csodaszerekből. Az új fémnek, sugárzó anyagnak a csodás tulajdonságai ismereteseek. Curie francia tanár, 1904. évben fedezte fel, azóta világhíres a neve. A becsületrendet sem fogadta el, mert azt méltatlanok is kapják, kijárhatják maguknak, míg az ő atyja és nagybátyja, nagy tudományuk daczára sem kapták meg. A híres vegyész egy teherkocsi gázolta halálra Párisban 1906-ban.

Az ásványok értékesítése, ipari felhasználása, szóval, ami csak itt lehetséges, megmutatnak szívesen, terjedjen a hegyisme, tudomány, szerezzünk arról fogalmat, amiről eddig nem volt. Ha jól emlékszem, itt láttam az egy öl magasságú üveg palackot, melynél nagyobbbat még nem fújtak.

A természet érdekes termékéből az aszbesztből, több gyakorlati értékesítés van. Már az ókorban tudták azt, hogy az aszbeszt nem ég el, nem pusztul el. Mausolust a mausoleumában aszbeszt takaróba tette az Artemisiája. V. Károly azzal mulattatta vendégeit, hogy aszbesztből készült asztalterítőit és kendőit a tűzbe dobatta. Ő maga azon mulatott, mennyire bámulnak, hogy nem égnék azok el. A tűzoltók örülnek az el nem égő aszbeszt ruhának.

*) A földolaj, bár már régen ismerték, alkalmazni csak 1859-ben kezdték.

3555 drb. Összesen 13577 drb. Gyarapodás az előző évi állapottal szemben 1393 drb.

A n é p r a j z i gyűjteményben voltak: a) magyar néprajzi tárgyak 3 drb, b) hazai nemzetiségek néprajzi tárgyai 4 drb, c) rokon népek néprajzi tárgyai 1 drb, d) külföldi művelt és felművelt népek tárgyai 3 drb, e) külföldi primitív népek néprajzi tárgyai 4 drb. Összesen 15 drb. Gyarapodás 1 drb.

A k é p z ő m ű v é s z e t i gyűjteményben voltak: a) szoborművek 3 drb, b) festmények 3 drb, c) kézi rajzok, metszetek és egyéb hasonmások 28 drb, d) modern iparművészeti tárgyak 25 drb. Összesen 59 drb. Gyarapodás nem volt.

A t e r m é s z e t r a j z i gyűjteményben voltak: a) állatok és állatkészítmények 1557 drb, b) növények 4022 drb, c) ásványok és kőzetek 264 drb. Összesen 5843 drb. Gyarapodás 60 drb.

Ezek szerint tehát 1908. év végén a gyűjtemények törzsállományának teljes összege 23182 drb, melyekből gyarapodás az előző évvégi állapottal szemben 1625 drb.

A gyűjtemények gyarapítása nagyjából államszolgálatból történt. Tekintsük meg ezen államszolgálat nagyságát, nemkülönben a fölhasznált összegeket!

A múzeumot fenntartó egyesületnek az 1907-re kapott államszolgálatból felhasználatlanul maradt 1908-ra és pedig a könyvtárnál 87.97 korona, a régiségtárnál 561.68 korona és a természetrajzi gyűjteménynél 308.63 korona. Az 1908. évre kiutalt államszolgálat pedig: könyvtári 300 korona, régiségtári 600 korona és természetrajzi 100 korona. Ezen államszolgálatból beszerzésekre fölhasználtak a könyvtárnál 872.84 koronát és a természetrajzi gyűjteménynél 332.20 kor. Így tehát maradványok az 1908. év végén mint áthozat 1909-re: a könyvtárnál 16.80 korona, a régiségtárnál már előre lekötve 288.84 korona és a természetrajzi gyűjteménynél szintén már előre lekötve 94.44 korona meg ezeknek kamatai.

Mindenesetre most az fog minket érdekelni, hogy az egyesület miképp használja föl a gyűjteményeinek gyarapítására kiutalt államszolgálatot. Lássuk!

Az államszolgálat fölhasználásának a k ö n y v t á r n á l az volt a vezető elve, hogy olyan nélkülözhetetlen műveket szerezzenek be és a már csekély számban meglevőket kiegészítsék, amelyek egy a szaktudományok általános céljaihoz, mint itt különösen a helyi viszonyok tanulmányozásához közvetlenül segítőeszközök gyanánt szolgálnak. Természetesen itt a római időknek ezen klasszikus helyén, — ahol minden lépten-nyomon római maradványokra akadni — első sorban olyan művekre van szükség, amelyek a római világ reális tudományait szakszerűen tárgyalják. De mivel helyt még az őskornak is erős nyomai tűnnek elő, azért ezen kort tárgyaló forrásművekre is kell figyelmet fordítani, nem hanyagolván el ezek mellett a vármegyénkre vagy esetleg Erdélyre vonatkozó természettudományi műveket sem.

A r é g i s é g t á r i államszolgálat az apulumi római telepen való szakszerű ásatások folytatására fordították. Már 20 év óta több helyt folynak az ásatások, melyek itt-ott gazdag sikerrel jártak; egyik legérdekesebb eredményök egy nagy épülettömbnek a feltárása, melyben egy nagyszabású kettős fürdő, ennek szomszédságában két templom (Nemesis és Mithras) és három magánház alapfalai kerültek napfényre.

Az 1908. évben két helyt voltak ásatások már-cziustól szeptemberig, már pedig a régi ásatási helyen (glacis) végzett földbetömési munka után C s e r n i Béla dr. múzeumőr, az ásatások vezetője előbb az előző évben már föltárt házrészeket kutatta át tüzetesebben, különösen azoknak a padimentumok alatti részeit.

Egy helyt téglából épített, rózsaszín betonburkolatos tüzhelyet talált, majd egy márványlapokkal burkolt fürdőhelyiség alatt egy, már a rómaiak idejében betömött hypocaustumot fedezett föl s a mellette lévő helyiségben egy kandallószerű kemenceze alul huzódó melegvezető csatornát, amely azután négy lábbal ellátott falmelegítő téglaburkolatba átmenve a már előbb föltárt füstkivezető agyagesőbe torkol.

Feltárt itt összesen tizenöt, különböző téglamozaikkal burkolt szobát, két folyósót és hat hypocaustumot, mely helyiségekről pontos leírást vett föl és sikerült fényképeket készíteni. A leletek száma itt nem volt nagy: néhány római bélyeges téglá, agyagmű, 11 drb. római bronztárgy, üvegüemű és csonttárgy meg 18

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megazúnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szanárkőhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájc.)

„Roche”

Kapható orvosi receptre a gyógyszerárakban. Ára üvegenként 4.— korona.

római bronz és 9 római ezüstpénz, a felsőbb rétegben pedig 66 drb. népvándorláskori és középkori régiség.

A másik ásatást a Majorszölőtelepen, a régi római temetkezőhelyen végezte Cserni dr., de csak rövid ideig kutatott, mert a telek birtokosával megegyezésre jutni nem lehetett. Itt először is egy bronzkori telepre akadnak, melyen 120 db. különböző motivumokkal díszített edénytörödek került napfényre; közülök kiválik egy szép példány csigavonal díszítéssel. A római kornak a rétegében szintén sok edénytörödek, terra sigillata, s közöttük egy értékesebb darab: egy mázzal bevont kráter bélyeges peremtörödéke került elő. E helyt is jó rajzokat készítettek, majd a telektulajdonosoktól folytatott földmegforgatáskor fölszínre jutott értékes római régiségeket az államsegélyből a múzeum részére megvásárolták. Az ásatásokhoz, mint közmunkához a kir. ügyesség szíves engedélyével olesó rabmunkásokat vettek igénybe.

A természetrajzi gyűjteménynél az lévén a törekvés, hogy az államsegélyből Alsó-Fehérvármegye flóráját, faunáját és kőzeteit a legszebb és legsikerültebb példányokban rendszeresen összegyűjtve közszemlére bocsássák, az 1908. évben a már meglévő jó gyűjteményt, különösen annak madár és emlőállat világát ezen szempontból kiegészíteni igyekeztek.

Kárpiss János.

Városi közgyűlés.

Gyulafehérvár sz. kir. város képviselőtestülete 1909. év február hó 23 án d. u. 3 órakor a képviselőtestületi tagok nagy érdeklődése mellett tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését.

A közgyűlés első tárgya volt a polgármesternek 1908. évi jelentése, mi kinyomtatva a képviselőtestületi tagoknak kikézbcsíttatván, tudomásul vétetett.

Az 1908. évre vonatkozó gyámpénztári, közpénztári és közpénztári alapok, valamint a közmunka és a 7 éven felüli elhagyott gyermekek segélyalapjának számadását elfogadta és a számadóknak a felmentvényt megadta.

A közmunka 1909. évi költségvetési előirányzatát elfogadta.

A gyámpénztárnak december és január havi, valamint a közpénztárnak december havi rovacsolásáról szóló jelentését a tanácsnak jóváhagyólag tudomásul vette.

Az 1909. évi rendes és pótköltségvetést jóváhagyta. Fogarasy Mihály gyulafehérvári illetőségét megtagadta.

A törvényszéki palota előtti térnek sodronyhálózattal leendő bekerítését elhatározta.

Az ev. luth. egyháznak az aszfalt költségek elengedése tárgyában beadott kérésében úgy határozott, hogy csupán az iskola előtti aszfaltnak költségeit engedte el az egyházközségnek.

A városi őrök és szolgaszemélyzetnek a munkásbiztosító pénztárba fizetendő járuléai tárgyában úgy határozott, hogy betegségük esetére 20 hetre járó fizetésüket folyósítani fogja.

Az őrök és szolgák fizetését havi 10 koronával felemelte.

Az uszoda átvételére vonatkozó véleményét a gazdasági bizottságnak nem fogadta el a képviselőtestület és utasította a város tanácsát, hogy uszodai helyiségről gondoskodjék és jelentését a legközelebbi közgyűlés elé terjessze be.

A gimnázium igazgatóságának a bordélyházak elhelyezése tárgyában beadott kérését illetékes eljárás végett kiadta a rendőrkapitányságnak.

A városi rendőrök nyugdíj szabályrendeletének a gazdasági bizottsággal leendő letárgyaltatását rendelte el azzal, hogy a nyugdíj alapról és annak várható megterhelhetőségéről részletes és véleményes jelentést terjesszen a legközelebbi közgyűlés elé.

Maksay Károlyt nyugdíj iránti kérésével elutasította.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. február 28.

— **A gyulafehérvári Kereskedelmi Egylet** mai napra tervezett dalestélye Fráter Loránd betegsége miattelnapoltatott. A dalestély márcz. 9-én fog megtartatni.

— **Nyilatkozat.** A polgárság és ifjúság által adandó álarczos bál pártfogói között nevem is szerepel. Nehogy nézeteimre nézve téves következtésekre adjon ez alkalmat, kijelentem, hogy a czélt: a szegények támogatását helyesnek tartom, de mikor nevemet a czélnek átengedtem, nem tudtam, hogy a mu-

latságot a naptár szerint való „nagy böjtben” tartják meg. Á v é d J á k ó.

— **Eljegyzés.** Venczel Barna ladamosai lakos uradalmi gazdatiszt eljegyezte Korbuly Laura úri leány, Korbuly Ignác táblabíró és neje kedves leányát. Gratulálunk!

— **Halálozás.** Botta János nyug. cs. és kir. vadászörrmester, városi mezőfelügyelő életének 62-ik évében február hó 21-én elhalt.

— **Házasságok.** Frietsch Ferencz József fodrász és Sipos Lujza február hó 21-én, Lorch András kefekötő mester Salamon Rozáliával február 14-én, Bene József özv. Goll Mihályné szül. Lenárt Annával február hó 21-én és Roth Árnin könyvvezető Kohn Katiczával február hó 25-én házasságot kötöttek.

— **Pótlás.** Lapunk előző számában közöltük azon szíves maeczenások adományait, kik a múzeum római nagytermének muzeális berendezéséhez járultak. A közleményből a szedésnél kimaradt egy fontos adat, amennyiben Gergely Ignác székese gyházi kanonok úr ugyanezen czélra adományozott 10 K.-t; közgyűjteményünknek ezen szíves támogatásáért e helyt is hálás köszönetét nyilváníja a múzeumot fenntartó egyesület. Vivant sequentes!

— **Köszönet a Gyulafehérvári Hírlapnak.**

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természet-tudományi egylet elnöksége hivatalosan elismerő köszönetét nyilváníja a Gyulafehérvári Hírlap szerkesztőségének és kiadójának, hogy a lapnak, — mely városunk eseményeinek megismeréséhez nélkülözhetetlen segítő eszközül fog szolgálni, — mult-évfolyamát a múzeumi könyvtárnak adományozni szíveskedtek.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári ifjuság 1909. márczius hó 8 án az Európa szálló nagytermében tartandó zártkörű álarczos tánczestélyt rendez. Beléptidj: Személyjegy 1 K. Családjegy 3 K. A tiszta jövedelem: a Kereskedelmi Otthon, a Polgári Iparos Olvasókör és szegény gyermekeket felruházó egylet javára fordítatik. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Kálló Géza zenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Állarczosok kötelesek kívánatra személyazonosságukat igazolni. A legszebb női- és legértékesebb férfi maszk jutalomban részesül.

— **A kath. Legényegyesület** hushagyókeddi színelőadása a hétköznapi ellenére is fényesen sikerült. Ezúttal is telt ház nézte végig a szereplők játékát. Az előadáson részt vett a gimn. tanuló ifjúság és tanári kar is, s a nagy közönség sokat tapsolt az ügyes szereplőknek, akik ez alkalommal is kitéttek magukért. Felülfizettek: Püspök urunk önmagyméltósága: 100 kor., Dr. Balázs Endre, Plattné, N. N., 1—1 kor., N. N., R. D. 80—80 fill. Úgy a felülfizetőknek, mint a szereplő leányoknak s Faul Bélának, aki a maszkírozást végezte ingyen s végezte ingyen ezelőtt is, hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári polgárság és ifjuság folyó év márczius hó 8-án a városi vígadó dísztermében a cs. és kir. 31. gy-ezred zenekara közreműködésével álarczos purimi tánczmulatságot rendez. Beléptidj: Családjegy (3 személyig) 3 kor. Személyjegy 1 kor. 50 fill. Erkélyjegy 2 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem részben a helyi Malbis Arumim szegény gyermekeket felruházó egyesület javára s részben a helyi szegény családok — felekezet különbség nélkül — felsegélyezésére fog fordíttatni. A mulatság kezdeté este 8¹/₂ órakor. A magyar zenét Ampovics Béla zenekara fogja szolgáltatni. Álarczban megjelenő résztvevők felkérletnek, hogy az e czélra kirendelt bizottság előtt magukat igazolni szíveskedjenek. A mulatságnak 38 védnöke van.

— **A Kossuth-Múzeum** Kossuth Lajosnak és az általa teremtet nagy időknak szent ereklyéit őrzi. Magasztos hivatást tölt be, tehát pártolásra méltó. Eppen azt kéri most hazánk legjobbaitól. Pártfogoljuk remek kiadványainak megrendelésével, 10—20 koronáért megküldi Hock János: „R á k ó c z i n é” című díszművet, 160—200 koronáért pedig a „Kossuth-Lajos azt izente” című hatalmas méretű képet, mely 170 cm. szélességével és 130 cm. magasságával a legnagyobb színes olajnyomat a kontinensen. A kép tárgya fenséges és ehhez méltó a kivitele is. Azt a jelenetet ábrázolja, midőn Kossuth Lajos gyűjtő szavára hat hét alatt negyvenezer ember állott csatasorba az Alföldön,

kaszával felfegyverkezve Jellassich ellen. A kép igen díszes széles arany keretben szállíttatik és 10 korona havi részlefizetésre is kapható. Ezen kiadványok vásárlását valóban megérdemli a hazafias missziót teljesítő „Kossuth-Múzeum”, mely Budapesten VIII. Népszínház utca 23. szám alatt van.

— **„Csak egy virágszálat”.** Csak egy virágszálat kért halottak napja alkalmából a József kir. Herczeg Szanatorium Egyesület. A magyar társadalom ritka lelkeséggel karolta föl az egyesület ügyét s büszkén valljuk, hogy vármegyénk sorában, viszonyaink szerint, ami megyénk sem az utolsó a gyűjtésben. A József Kir. Herczeg Szanatorium Egyesület fölkérte lapunkat, hogy a legmélyebb köszönetét tolmácsoljuk a nemeslelkű adakozóknak s egyben fölkérte lapunkat arra is, hogy közöljük a nemeslelkű adakozók neveit. Az emberbaráti ügy érdekében készséggel teszünk eleget az egyesület kérelmének. Megyénkből az egy virágszállra adakoztak: közvetlen az egyesületnek küldötték adományait január 1-ig: Abrudbánya: Glückseel Reinhardné 1 kor., Balázsfalva: Magyar kaszinó asztaltársaság 4 kor., Mihályi Viktor 10 kor., Simonffy Alajos 1 kor., Berve: Krismanits Gráll Gyula 1 kor., Czelná: Antal Miklós 2 kor., Czintos: báró Kemény Pálné 10 kor., Gyulafehérvár: Grün M. Lipót 1 kor., Korbuly Ignáczné 4 kor., dr. Kosztea Miklósné úrnő 250 kor. 42 fill., Majláth Ferencz 5 kor., gróf Majláth Gúsztvár 10 kor., Papp Károly, Özv. Székely Károlyné 1—1 kor., Reisz Sziegfridné 2 kor., Tóthi Szabó Sándor, Vögh Sándor 1—1 kor., Magyarigen: Klein Gyuláné 2 kor., dr. Ambrus Pálné úrnő gyűjtése: 52 kor. 62 fill., Király Józsefné 40 fill., Pankotzy Ferencz 1 kor., Nagyenyed: Polgármester gyűjtése 322 kor. 10 fill., Bálint János 2 kor., Csathó János 1 kor., Gáspár János 4 kor., „Hangya” magyar gazdaszövetség fogyasztási értékesítő szövetkezet erdélyi központjának pénztára 10 kor. 20 fill., dr. Hilay Elek 1 kor., Juchó Ferenczné 3 kor., Molnár Géza, Polgáry Lajos 1—1 kor., Tóth Miklós, Török Bertalanné 2—2 kor., Nagylak: Freund Testvérek 1 kor., Geiringer Jenőné 2 kor., Oláhcseszte: Calugár György 5 kor., Lándorf: Vaszary Gyula 10 kor., Táté: Szoláry János 1 kor., Tóvis: Klein Malvin 2 kor., Páll Lajos 1 kor. 50 fill., Vizakna: Polgármester gyűjtése: 4 kor. 72 fill., Koha Róbert 2 kor., Verespatak: Kontz Albert 1 kor., Zalatna: Benkő Kálmán 3 kor. 60 fill., Hay Sándor, Jurinits János 1—1 kor., Nagy Lajos 2 kor., Szentkirályi József 3 kor., Tamás örmester 80 fill. Ezenkívül a járásokban eszközölt gyűjtésekből a főszolgabírák a következő adományokat küldötték be: alvinczi járásból 46 korona 35 fill., balázsfalvi járásból 109 korona 25 fill., kisenyedi járásból 2 korona, magyarigeni járásból 124 korona 73 fill., marosujvári járásból 73 kor. 59 fill., nagyenyedi járásból 29 kor. 81 fill., tövisi főszolgabíró 21 kor. 66 fill., verespataki járásból 18 kor., vizaknai járásból 21 kor. 24 fill. A szanatóriumi bizottságok részéről a következő gyűjtések folytak be január 1-ig a központi pénztárba: abrudbányai szanat. bizottság gyűjtése 100 kor., gyulafehérvári szanat. bizottság ridikül gyűjtése 350 kor. 42 fill.

— **A hölgyvilág nem használ** zsiros kenőcsöt, vagy krémet, hanem csupán Kristalint, egy növényekből összeállított kristálymasszát, mely a bőrt széppé és vakító fehérté varázsolja, szeplőket, vimmerliket és májfoltokat eltávolít, a ránczokat elsimítja és az ifjúkori üdőségét visszaszerzi. Kapható mindenütt. Vezérképviselet Magyarország részére Budapest, Barossutca 91. Egy próbadoz ára 50 fillér, üvegdozozé 3 korona. Kristaliszáppan 1 k. Kristalinpuder 1 K. — Postai szétküldés naponta.

— **A „Nyugat”** Ignotus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő folyóiratának 4-ik száma most jelent meg. A tartalom gazdagsága és magas nivója, a külső kiállítás izléses volta egyaránt egyik legjobb irodalmi folyóiratunkká avatják a „Nyugat”-ot. Bevezetőnek Ignotus mond el rendkívüli figyelemre méltó megjegyzéseket a modern irodalmi törekvésekről „Irodalmi viszonyaink s a magyar lélek” címmel. Ady Endre, Peterdi István, Móricz Zsigmond bátor hangu versei, Balázs Béla finom novellája (Embermese), Lengyel Géza (A grafikus tárlat), Laczkó Géza (A stylus és az iskola), Csáth Géza (Opium) tanulmányai teszik a szám tartalmát. A Figyelőbe Hegedüs Gyula, Brody Miksa, Babits Mihály, Lengyel Menyhert és Csáth Géza írtak. A „Nyugat”

Legolcsóbb butor bevásárlási forrás!

Székely és Réti butorgyára

■ MAROSVÁSÁRHELY, FÖTÉR 47. SZ. ■

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, hogy butorüzletünket, mely Erdély legszebb látványossága, egy nagyobb szabású asztalos műhellyel bővítettük ki és elvállalunk **háló, ebédlő, szalon- és uriszoba, szálloda és fürdő berendezések** készítését a legutányosabb árak mellett. Oriási választék vas- és rézbutorokban. Szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítőkből, **gyermekkocsik** és gyermekszékekben. **Saját elsőrangú kárpitos műhelyünkben** elvállaljuk a legfinomabb kárpitos munkák elkészítését és különösen angol bór munkáinkra hívjuk fel a n. é. közönség figyelmét. **Angol bőrganitúrák 360 K. tól kezdve.** Elvállaljuk menyasszonyi kelengyék szállítást és készséggel mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket. Meghívásra minden vétel kötelezettsége nélkül személyesen oda utazunk a rendelmény fölvétele végett. — Kérjük a n. é. közönség szíves támogatását és vagyunk kiváló tisztelettel

Székely és Réti, butorgyárosok.

előfizetési ára egy évre 20 kor., felévre 10 kor., egyes szám ára egy kor. A kiadóhivatal, VII. Akácfa-utca 5 szám alatt van.

— **A gyulafehérvári kereskedelmi otthon** f. hó 20-án tartott theaestélyén — mely értesülésünk szerint jól sikerült — a következő felülfizetések folytak be: Ungár Béla 10 kor., Dr. Mayer Ödön, Dr. Fischer Tivadar, Hirsch Albert, Schreiber Albert 5—5 koronát, Farkas Gergely, Szalkai Sándor, Gansel Izidor és Weil Béla 3—3 kor., Grünfeld József, Bródy Imre, Haas Vilmos, Lobstein Béla, Kohn Adolf, Hermann Izsák, Györi és Austerlitz, Rozenfeld Jenő, Weisz Jenő, Treitel Izidor és Wolf Dezső 2—2 kor., Samu Lipót, Böhm Alajos, Frits Izidor, Kohn Ignác, Simon Samu, Sahwartz Gyula, Klein Artur, Salezer Izsó, Bürger Mór, Schnitländer Ármán, Rozner Rezső, Fröhlich Olivér és Izsák Manó 1—1 kor., Klein Artur 60 fillért adományozott. Hogy minő czélra szolgál a theaestély jövedelme, arról nem kaptunk értesítést.

— **Utazási kedvezmény a budapesti gépkiallításra utazó iparosok részére.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a budapesti m. kir. technológiai iparműzeumban rendezett kisipari gépkiallítások megtekintésére utazó önálló iparosok, segédek és tanoncok részére ha legalább is öten egy csoportban utaznak, oda és vissza személy és vegyes vonatokra való utazásra kedvezményes jegy váltásra jogosító igazolványokat bocsátott a kereskedelmi miniszter ur rendelkezésre. Ez igazolványokkal váltott III. oszt. jeggyel a II. osztályban, a III. osztályban pedig fél harmadosztályu jeggyel lehet utazni. Az igazolványokért személyenként 20 fillér kiállítási díj fizetendő. Az igazolványok a kamara irodájában adatnak ki, ha azokért legalább 5 utazni kívánó iparos jelentkezik, avagy írásban fordul a kamarához. Az igazolvány igénybe vételéhez az utazni kívánók névjegyzéke, melybe az illetők foglalkozása is beirandó, szükséges. A kedvezmény az iparosok és segédek nejeire és női hozzátartozóira nem terjed ki.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

Emulsió vásárlásnál a SCOTT-féle módszer-védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkatrészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt **tápereje** is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Nyilttér.

Menyasszonyi selyem

1 Kor. 35 fillértől méterenként minden színben, bérmentve és **megvámolva** házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Sz. 794—1909. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhirre teszi, hogy Mihó János szászsebesi lakos végrehajtónak Nyisztor Sebestian I. György kutfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 46 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság területén levő, a kutfalvi 270 sz. tljkvben A + 1. rsz. ingatlanból Nyisztor Sebestian I. Györgyöt megillető $\frac{1}{3}$ rész. jutalékára, valamint a 375 sz. tljkvben A + 1—14 rdszám latti ingatlanokra a kutfalvi 442 sz. tljkvben A + 1 rendszám alatt felvett ingatlanból Nyisztor Sebestian I. Györgyöt megillető $\frac{1}{3}$ rész jutalékára és a 934 sz. tljkvben B. 543, 781, 894, 912, 1238, 1458, 1443 sorszám alatti legelő rész jutalékából Nyisztor Sebestian I. Györgyöt megillető $\frac{1}{3}$ rész jutalékára az árverést 746 kor. 10 fill. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok illetve ingatlan jutalékok az **1909. évi márczius hó 30-ik** napjának d. e. 9 órákor Kutfalva községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól nem adhatók el.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, árverési vevő pedig köteles a bánatpénzt a Vhu. 25. §-a értelmében kiegyesíteni

A kir. tszék, mint tlkvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1909. évi február hó 6-án.

Présia Romulusz, kir. törvénzéki bíró.

1126—1909

tkvi.

Hirdetmény.

Oláh-Girbó község telekkönyve általános határtagosítás következtében az 1867. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. és az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1909. évi márc. hó 22-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatlak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tlkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, akik a tljkben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányaikat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18., az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükségelt iratokat megszerezni iparkodjanak s ez okból ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek: és

4. Azok, akik javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt joga van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatóságától. Gyulafehérvárt, 1909. febr. 15.

Presia Romulus

kir. törvénzéki bíró.

Árverési hirdetmény.

A nagyszebeni ágost. hitv. ev. presbyterium kezelése alatt álló **báró Bruckenthal Károly-féle kegyes alapítványok Alsó-Fehérvármegyei Krakkó, Tibor és Királypatak községek határára különböző részletekben szétszóró 400 kat. holdnyi kiváltságos erdőbirtokokat** (a talajt és a rajta levő fatömeget) Krakkóban **1909. évi márczius 4-én** d. e. 9 órákor tartandó nyilvános szóbeli árverésen a presbyterium utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett eladja, amely is fenntartja magának a jogot is, az ajánlatok közül szabadon választhatni, vagy az árverést egyáltalában jóvá nem hagyni és azt esetleg kedvezőbb időben megtartatni.

Árverés alá kerülnek: egészben

a „Kornok“, „Bruskur“, „Saláta“, „Popusa“ és „Állak“ dülő erdőrészek, a „Billak“ dülő legelő és a krakkói község 1. sz. 3. sz. tljkvben A + 1. rdsz. ingatlan tér tulajdonjoga 39100 K. kikiáltási árban.

Bánatpénzül a kikiáltási árnak 10 százaléka azaz 3910 K. teendő le készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban; megjegyeztetik azonban, hogy a presbyterium a készpénzben letett bánatpénz után kamatot nem fizet.

A részletes árverési és szerződési feltételek és a becsléssel szerkesztett részletes kimutatás Nagyszebenben a nagyszebeni ág. hitv. ev. presbyterium irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Kiemeltetik még, hogy az erdőbirtok tulajdoni része az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. és 4. §-ainak szabályai alá tartozván, továbbra is mint erdő tartandó fenn. (Lásd az 105825—1907. számú földmívelésügyi miniszteri rendeletet.)

Nagyszeben, 1909. évi február hó 3-án.

A nagyszebeni ágost. hitv. ev. presbyterium kezelése alatt álló báró Bruckenthal Károly-féle kegyes alapítványok gondnoksága.

Szám 677/909. tkvi.

Hirdetmény.

Poklos község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezennel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. t.-cikk 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. a. pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimondhatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis **1909. évi augusztus hó 10-ik** napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgált.

2-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítésért is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásokat hat hónap alatt vagyis **1909. évi augusztus 10-ik** napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3-ör, hogy mindazok, a kik a tlkv. átalakításai tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik a az 1 és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják: e tekintetben felosztásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis: **1909. évi augusztus hó 10-ik** napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésekkel származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatot

kat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.
Gyulafehérvár, 1909. január 27-ik napján.

Presia Romulus,
kir. tszéki bíró.

Sz. 24—1908. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. illetőleg az 1908. évi XLI. t. cz. 19. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbírósnak 1905. évi Sp. 1148/3. számú végzése következtében dr. Preszler Jenő budapesti ügyvéd által képviselt budapesti Melzer Károly javára 155 K. 20 fil. s jár. erejéig 1906. évi április hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 630 K. becsült következő ingóságok, u. m.: butor, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1908. évi V. 729/10 számú végzése folytán 155 kor. 20 fil. tőkekövetelés, ennek 1902. évi június hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen bírósággal már megállapított költségek erejéig, Gyulafehérvárt leendő megtartására **1909. évi márczius hó 5-ik** napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítése jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Gyulafehérvár, 1909. évi február hó 14. napján.
Papp Károly, kir. bir. végrehajtó.

Magyar gyermek
Magyar labda
Magyar vegye
Magyar adja.

: Minden magyar labda :
a cserkoszoruba foglalt

Magyar Labda

bélyegzőt viseli.

! Mást el ne fogadjunk !

Minden jobb kereskedés-
ben kapható.

CZIMBALMOK.

Hangfokozó pianó-pedálu czimbalmok
a jelenkor legtekélyesebb czimbalmái.

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedüli készítőik

KOMÁROMI M. ÉS TÁRSAI
elsőmagyarországi magy. kir. szab. hangfokozó és pianó-pedálu czimbalomgyár Nagymaros-Visegrád. Levélcím: **NAGYMAROS (Hontmegye.)**

Szőlő- oltványokat

szállít, fajtisztaságért jótállva, legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**
Medgyes, 82. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!
Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

A V I S O.

Behufs Sicherstellung das fleischbedarfes für die Garnison Gyulafehérvár für das **Jahr 1909. findet am 12. März 9 Uhr vormittags** in der Kanzlei der Garnisonsmenageverwaltung eine öffentliche Sicherstellungsverhandlung statt.

Die Jahreslieferung beträgt ca 1600 Meterzentner Rind (Ochsen) Fleisch, 150 Meterzentner Schweinefleisch und kleinere Quantitäten Kalb- und Schöpsenfleisch.

Die näheren Bedingungen können jederzeit in der Kanzlei der obgenannten Menageverwaltung eingesehen werden.

**Mannschaftsmenageverwaltung
der Garnison Gyulafehérvár.**

Értesítés.

A gyulafehérvári állomás **1909. évre hus szükséglete biztosítása** alkalmából az állomási közétkező kezelési irodájában **f. é. márczius hó 12-én d. e. 9 óra-kor** egy nyílt pályázat tartatik.

Az évi szállítás körülbelül 1600 métermázsa marha (ökör) hus, 150 métermázsa sertéshus és kisebb mennyiségű borju és juh hus.

Közelebbi feltételek bármikor is a fenntnevezett közétkező kezelési irodában tekinthető meg.

**A gyulafehérvári legénységi
közétkező kezelősege.**

Gyulafehérvárt a csürök utcában a 3. szám alatti

ház eladó

mely áll 3 szoba, konyha, speis s minden hozzátartozó melléképületekből, az udvar kikövezve, kut jó ivóvízzel, egy nagy veteményes és gyümölcsös kert. Mellette fél hold építő hely az utca felé, mely most mint szántóföld használatik. Mindössze ezen birtoknak az ára 5.200 forint.

Tudakozni lehet Széchenyi utca 16. számú háznál.

Szőlő = oltvány

és vesszőből **nagy képes árjegyzéket** ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a **világhírű DE-LAVARE**-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe Bihardiószeg.

Eladó házastelek.

Gyulafehérvárt a Báthori-utca 7. szám alatti teljesen jó karban levő tehermentes házastelek szép udvarral, 4 szép szobával, konyha, kamra, pincze és minden szükséges melléképületekkel szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

forduljon minden érdeklődő
ki súlyt fektet l. fajtisztá anyagra.

Gyümölcsfák
disz- és kerítésnövények stb
Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökerez vesszők.
Árjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Köhögés, rekedtség s hurut ellen nincs jobb a

Réthy féle pemeterfü **cukorkánál**

Vásárlásánál azonban vigyázzunk, és határozottan RÉTHY felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

*** Csak RÉTHY-félét fogadjunk el! ***

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jakobi-féle Antinicotin-cigarettafüvelék fadobozban.”

Figyelem! Csakis a „JAKOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes búvárszatyát tartalmaz.

LEGNAGYOBB-SZÖLŐLTANYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM TELEP
NAGYŐSZ
TORONTAL M.

TERJEDEME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIO
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

4 ministeri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól, 20—06.
2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII. 20—06.
3. A hesseni nagyhercegség-ségnél a belügyminiszter úrtól IV. 13—07.

4. A berlini földm. miniszter úrtól X. 15—07.

RATIN mint legbiztosabb Egér és patkányirtó-

szer van elismervé. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkánybacillus 3 K., 1 adag egérbacillus 1.80 K. Prospektus kíváncsra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„Ratin“ bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedárusága Haan Béla Budapest, VII. ottentiller-utca 26—15

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SOSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet.

Őre az egészségnél, fertőtlenít, erősít, és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban! Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után:

KOSMOS laboratórium GYŐR.

Kapható mindenütt!

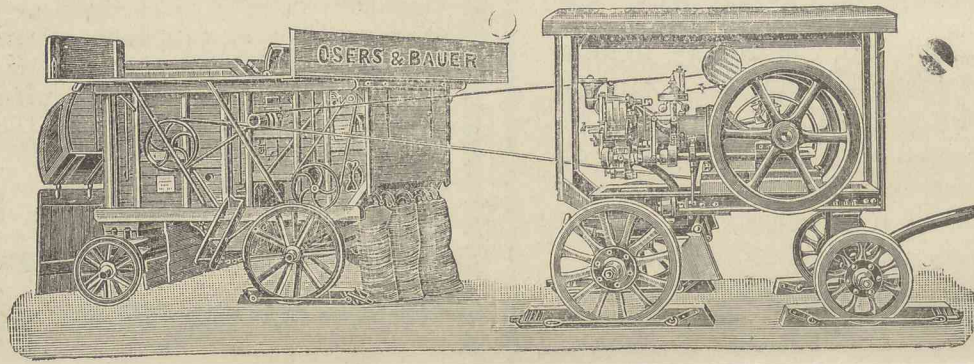
Főraktár Gyulafehérváron:

lfj. Baumann Nándor úrnál.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18. WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83/a.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemeltetés óra-lóerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! Elsőrendű, szolid gyártmány! Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és társai Szász-vesszős 8 HP. cséplő szerelvény, Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál, Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos, Pásztor 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajd. Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajd. Mocs, Kolozsmegye HP 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

OH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvgyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája. csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ:

GYULAFEHÉRVÁRT: Frölich Gyula, Vlád Miklos, Nagy Endre gyógyszer-tárakban.

NAGYENYEDEN: Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszer-tárakban.

AKI

magát és gyermekeit

köhögéstől

rekedtségtől, náthától, nyálkásságtól, gégehurutól, görcs- és számar köhögéstől megóvni akarja, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlt

KAISER-féle Mell-Karamellát

a három fenyővel.

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány erről.

Csomagja 20 és 40 f., Doboza 80 f.

Kapható: VLÁD VIRGIL gyógyszer-tárban Gyulafehérvárt.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény-nél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzőssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80. K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Tsai

Medgyes, (Nagyküllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai czikkeiket, u. m. magone, kómagu és esontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepreket, diszcserejéket, gyümölcsfa vadonczokot, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb. stb.

Árjegyzéket kíváncsra bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORDLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. czégnél.

Nyomatott Papp György könyvnyomdájában Gyulafehérvárt.